

Una manifestació, però amb tres missatges

El termini deixat per ETA entre l'anunci del trencament de la treva i l'inici dels atemptats va generar, la setmana passada, tot un seguit de moviments per intentar aturar els atemptats.

Iturza Gurmendi (PP), Arzallus (PNB) i Otegi (EH) van interpretar de manera diferent la concentració.

SALVADOR COT

En un fet sense precedents, divendres tots els partits bascos van demanar a ETA que no reprengués els atemptats malgrat l'anunci de trencament de la treva, que havia entrat en vigor a les zero hores del mateix dia. La unanimitat, però, s'acabava aquí. Davant el Parlament basc s'hi van instal·lar tres grups diferents amb la clara intenció que no se'ls confongués. D'una banda, els parlamentaris del PNB, Eusko Alkartasuna i Esquerra Unida van desplegar una pancarta en què s'hi podia llegir "Bakea behar dugu" ("Necessitem la pau"), que era la frase indicada pel lehendakari Ibarretxe dos dies abans. Immediatament al costat, els representants d'Euskal Herriarrok al parlament de Vitòria exhibien el lema "Bakea eurtzen" ("Construïm la pau"), que al·ludia directament al fet

que la pau no es limita al cessament de la violència per part d'ETA. A uns metres de distància –i sense cap pancarta– els representants del PP, PSE-PSOE i Unitat Alabesa mantenien els mateixos cinc minuts de silenci, evitant en tot moment que una sola càmera pogués enquadrar-los a tots en un mateix pla.

Només 24 hores abans, i davant la imminència de l'inici dels atemptats, el PNB havia ofert a Euskal Herriarrok-Herri Batasuna la conformació d'una plataforma nacionalista amb objectius polítics clarament sobiranistes que havia de demostrar a la direcció d'ETA que els catorze mesos de treva han modificat efectivament el mapa polític basc i que, com a mínim, van permetre al conjunt de l'esquerra abertzale afegir-se a les concentracions per la pau de divendres.

La reacció del govern de Madrid, expressada fonamentalment a través del ministre de l'Interior i del portaveu del Govern, van limitar-se a dubtar de la sinceritat dels plantejaments pacifistes d'Euskal Herriarrok i a defensar els límits político-jurídics vigents que es concreten en l'Estatut de Gernika i la Constitució del 1978. Jaime Mayor Oreja va rescatar la qualificació de "trampa" que ja va utilitzar quan ETA va anunciar la treva de setembre de l'any passat per a definir la decisió d'EH d'afegir-se a les concentracions en favor de la pau. En tot cas, el govern espanyol també ha anunciat que els beneficis penitenciaris que ja han estat posats en marxa, com l'acostament d'alguns presos a centres penitenciaris pròxims al País Basc, o la tolerància per al retorn dels exiliats bascos

que no tinguin comptes pendents amb la justícia espanyola, no seran revisats encara que ETA reprengui els atemptats.

En qualsevol cas, els catorze mesos de treva no han generat un autèntic procés de pau al País Basc. No hi ha hagut cap mesa de negociació que aplegui tots els partits polítics bascos i l'única trobada directa entre representants d'ETA i el govern espanyol va acabar en una ruptura definitiva i sancionada per la detenció de Belén González Peñalba, companya sentimental d'Antxon Etxebeste i una de les tres persones que ETA havia designat per negociar amb els enviats de José María Aznar a Suïssa. En tot aquest temps, a més, s'han produït moviments que deixen clar que ETA manté operativa tota la seva estructura militar.